

som denne, faa skal jeg derpaa svare, at det er min Tro, som jeg her ganske aadent udtaler, at vi ligeoverfor et andet Ministerium ville kunne komme igjennem, men ikke ligeoverfor det nuværende Ministerium; dette er kort og godt mit Svar. Jeg tror ikke, at det er muligt at forhandle videre med et Ministerium, som staar her og udtaler, at det vil kunne komme til at udgive en provisorisk Finantslov.

Boffen: Jeg begjærede Ordet i Formiddags for at gjøre nogle enkelte mere spredte Bemærkninger, og det var da først i Anledning af nogle Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 6te Valgfreds (Hindenburg). Han paaberaabte sig en Udtalelse af vor nærværende høitærede Formand. Da den samme Udtalelse har været gjort til Gjenstand for Paaberaabelse fra flere Sider, og man næsten med en vis Forkjærlighed har dvælet ved den, har jeg efterset den, for at dannø mig en Mening om, hvorledes den ret bør opfattes. Det gjælder jo altid i ethvert Citat, at en Udtalelse først faar sin rette Belysning ved at citeres i den Sammenheng, hvori den er fremkommen. Udtalelsen er som bekendt fra Rigsraadsfamlingen 1864—65. Det ærede Medlem har jo allerede citeret Ordene, og jeg skal da kun gjøre opmærksom paa, at det paa ingen Maade forekommer mig, at det ærede Medlem kan have Ret til at bygge hele den Opfattelse derpaa, som han vilde gjøre gjældende, idet den ærede Taler dengang udtalte, at der efter den hidtilværende Praxis kan udstedes provisoriske Finantslove, uden at Noget paadrager sig Ansvar derfor, en Udtalelse, som det forekommer mig i og for sig ikke kan modsiges; den er et historisk Referat af faktiske Forhold. Det er nemlig faktisk saaledes, at en saadan provisorisk Finantslov er bleven udstedt, uden at Ansvar er blevet gjort gjældende for den; dette er givet. Der kunde maaffke rettes Spørgsmaal om, hvorvidt der ved denne Forkængelse af en midlertidig Bevillingslov ved en foreløbig Lov, som dengang fandt Sted, kunde forstaaes en egentlig provisorisk Finantslov. Dette tvivlsomme Spørgsmaal er imidlertid nu bortfaldet, idet Rigsdagen er bleven enig om at betegne enhver midlertidig Bevillingslov som en Finantslov. Jeg gjentager imidlertid, at i og for sig ligger der i Ordene ikke Mindet end en historisk Øjengivelse af, hvad der virkelig har været Tilfældet, men denne Udtalelse faar først sin Belysning derved, at man ser, hvorledes den er fremkommen; thi det gjaldt dengang netop om at indføre i Grundloven Bestemmelser, som skulde kunne affjære enhver Lov paa dette Omraade. Da var det netop, at den ærede citerede Taler i Forbindelse med flere andre ærede Talere stærkt holdt paa, at enhver Mulighed for Lov at skulde affjæres, medens man her i Thinget ikke ansaa det for nødvendigt, idet man fandt Grundlovens Ord

tilstrækkelig klare og fyldestgjørende over for dette Spørgsmaal, saa at, hvad man dengang fra den ærede Talers og flere andre Taleres Side ønskede — og jeg skal sige til, at det var fra den anden Side af Salen, at disse Ønsker bleve reiste — dog ikke blev realiseret i Grundloven. Jeg tror derfor, at Paaberaabelsen af denne Udtalelse paa ingen Maade er berettiget, naar man ser den saavel ifølge dens hele Ordlyd som ifølge den Forbindelse, hvori den dengang fremkom. Men det ærede Medlem gif da videre og reiste det Spørgsmaal, hvad der skulde gjøres i det Tilfælde, at de to Thing ikke bleve enige om en endelig Finantslov, og han syntes da med en vis Retthed at gaa til det Svar, at da maatte en provisorisk Finantslov være Følgen. Jeg vil lade det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 5te Valgfreds (Wille) svare ham paa dette Spørgsmaal, idet dette ærede Medlem under den samme Forhandling udtalte — det staar i Rigsraadsstidenden for 1864—65 Sp. 973: „Saalange Muligheden af provisoriske Finantslove overhovedet admitteres, saalænge er et virkeligt konstitutionelt Liv en Umulighed.“ Jeg siger: Dette er Svaret paa Spørgsmaalet; thi naar det først er slaet fast som en Mulighed i alle alvorslige forfatningsstrø Mænds Opfattelse, at provisoriske Finantslove ere utilskedelige, saa er den tænkte Udvei, som det ærede Medlem troede saa let at kunne komme til, jo utenkkelig; thi det gjælder her, lige som det, for at anvende et Tilfælde, gjælder, at saa længe man admitterer Lov som en Mulighed eller Lovlighed, kan der selvfølgelig ikke være Tale om Giendomsret eller om at give Regler for den. Naar dette er givet — og jeg tror heller ikke, at der er stor Uenighed i denne Forsamling derom — saa er man kommen til at reise det Spørgsmaal, om der da ikke findes et Gul i vor Forfatning, som trænger til en Supplerings, da der ikke i Forfatningen synes at være viist en Udvei ud af den Vanstæklighed, som vil blive tilveiebragt derved, at de to Thing ikke blive enige om Finantsloven. Jeg tror nu, at det kun er tilsyneladende, at Forfatningen har tilbageladt en saadan Mangel, og at man heller ikke tidligere har anset dette for en Mangel, derom vidne nok som samtlige de Udtalelser, der fandt saavel under Grundlovsforhandlingerne som ogsaa i de nærmest følgende Aar; thi det er jo klart, at, naar der overfor en Finantslov, der skal ud for hvert enkelt Aar, skal tilveiebringes Enighed, saa maa den eneste mulige Wei dertil være den, at den ene af de to Forsamlinger, som have at behandle Lovene, faar med Hensyn til den en speciel Overvægt. Dette er en Anskuelse, som er anerkjendt, og som har været anerkjendt, ialfald i den nærmeste Aar-række, efterat den nye Grundlov er bleven til, og jeg skal i den Senfæende minde om den første Finantslov, som blev behandlet her efter den ny Forfatning. Den havde en lignende Skjæbne som den Finantslov, vi nu have; den blev ligeledes